

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 29. 03. 2023

Peter Majer, hovorca NBS

Dobrý deň, vitajte v NBS na našej tlačovej konferencii. Našu najnovšiu jarnú prognózu alebo ekonomický a menový vývoj predstaví guvernér NBS Peter Kažimír a viceguvernér NBS Ľudovít Ódor. Teraz poprosím pána guvernéra o úvodné slovo.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Dámy a páni, dobrý deň, dovoľte aj mne privítať vás na pôde Národnej banky Slovenska a dovoľte mi, aby sme vám spolu s pánom viceguvernérom proste priniesli našu najnovšiu prognózu. Aj keď nálady v ekonomike sa menia rovnako ako počasie vonku, musím povedať, že náš pohľad na to ako sa nám bude dariť v najbližších rokoch sa oproti tej zimnej prognóze veľmi nemení. Ak by som mal definovať možno jednou vetou ako vidíme našu najbližšiu budúcnosť, tak by to bola asi veta nasledovná: Je to postupná stabilizácia, ale stabilizácia s rizikami, ktoré ak sa naplnia, dosť nepríjemne prekvapia aj pri inflácii a to smerom nahor a pri ekonomickom raste zase smerom nadol. My si veľmi dobre uvedomujeme záťaž na ľudí a na ekonomiku v podobe dvojciferej inflácie, to sú proste čísla, s ktorými žijeme posledné roky a mesiace. Táto inflácia oslabuje kúpyschopnosť a zásadným spôsobom dolieha aj na najviac zraniteľné skupiny obyvateľov. Dobrou správou je, že tento rok začne tempo rastu cien naozaj klesať, no aj napriek tomu sa priemerná miera inflácie dostane pod hranicu 5 % podľa nás až v roku 2025. Rýchlejšiemu poklesu inflácie k cieľu 2 % budú totiž brániť ceny energií. Dnes ceny energií pre domácnosti na Slovensku neodzrkadľujú totiž vývoj na svetových trhoch a toto, tento fakt nás samozrejme dobehne v nasledujúcom období. Znamená to, že nárasty cien približne o 20 až 30 %

v ďalších rokoch sa stanú realitou, samozrejme do veľkej miery to bude môcť ovplyvniť tá-ktorá vláda svojimi rozhodnutiami. Je to totiž odvrátená stránka naozaj dočasných vládnych opatrení a to zvyšuje zotrvačnosť inflácie v čase. Bolo by preto dobré prehodnotiť spôsob a frekvenciu úpravy cien energií pre domácnosti, aj kompenzáciu ich dôsledkov pre rôzne skupiny obyvateľstva a budovať systém, ktorý je adresnejší a možno aj lacnejší. Vhodnými zmenami by sa dala obmedziť zotrvačnosť inflácie a dôsledky pre verejné financie by mohli byť tak isto nižšie a boli by sme radi, keby sme sa dožili opatrení, ktoré by smerovali aj k znižovaniu samotnej spotreby energií. No a myslíme si, že zraniteľné skupiny obyvateľstva by popri tom všetkom mohli zostať chránené. No ale toto nie je v našich rukách, to je naozaj v rukách politickej elity, politických predstaviteľov a tej ktorej väčšiny, ktorá má moc. Vysoká inflácia aj v tomto roku ukrojí z reálneho príjmu domácností, našťastie to bude násobne menej ako to bolo v roku minulom. Ak si pamätáte, minulý rok sme zažili po dlhom čase reálny pokles, pokles reálnych príjmov skoro o 5 %. V tomto roku predpokladáme, že reálne mzdy by mohli poklesnúť asi o pol percenta. V skutočnosti sa otočí vývoj v oblasti reálnych miezd až v budúcom roku a v roku 2025 by to už mal byť rast reálnych miezd tak ako sme na to boli zvyknutí v minulých rokoch.

Inflácia, resp. riziká obklopujúce budúci vývoj inflácie, nie sú osamotené a samotný rast ekonomiky tiež nie je imúnny. V porovnaní s koncom minulého roka sa zlepšilo zahraničné prostredie, čo by sa malo samozrejme odzrkadliť na lepšej exportnej schopnosti našej ekonomiky. No samo o sebe to nebude stačiť pre nejaký ekonomický zázrak a rast sa v tomto roku v porovnaní s minulým rokom spomalí. Spotreba domácností, ktorá bola tradičným proste pilierom ekonomického rastu pri tak vysokej inflácii a pri takom trende miania úspor obyvateľstva, bude citeľne oslabená, to znamená - rátame s tým, že domáca spotreba domácností citeľne poklesne. Čakáme teda, že hlavným ťahúňom ekonomického rastu v najbližšom období nebude domáca spotreba, ale zahraničný dopyt a vládna spotreba, do veľkej miery je reprezentovaná hlavne

míňaním európskych fondov. No a tu máme naozaj vážny problém, pretože Slovensku sa nedarí včas a účinne čerpať eurofondy a naše analýzy poukazujú naozaj na výrazné meškania. Situácia je v posledných rokoch horšia ako v predchádzajúcom období a riziká v tejto oblasti sú úplne zjavné. Takže podľa nás ďalšie zlyhania v tejto oblasti sú problematické aj z pohľadu dlhodobého dobiehania životnej úrovne a aj z hľadiska modernizácie krajiny ako takej.

Posledné dve vety z mojej strany k fiškálu a k dlhu - no nie je to žiadna sláva. Podľa nás naozaj úroveň deficitov v najbližších dokoch zostane na vysokých úrovniach, dokonca sa môže ešte zvýšiť a dlh sa tak isto po jednorazovom poklese môže vrátiť k 60 %. Myslíme si, že by bolo veľmi fér povedať ľuďom na Slovensku, že hostina skončila a že Slovensko bude musieť konsolidovať verejné financie a bude musieť šetriť. Toľko úvodné slová z mojej strany a teraz poprosím pána viceguvernéra Ľudovíta Ódora.

Ľudovít Ódor, viceguvernér NBS

Dobrý deň všetkým. V týchto turbulentných časoch musíme považovať za dobrú správu už aj to, že nemáme zlé správy. Takže to je to najdôležitejšie, že v súčasnosti tá naša prognóza sa neodchyľuje výrazne od toho, čo sme čakali v decembri. To vôbec neznamená, že riziká nie sú – sú, ale na druhej strane vám ukážem, že sú aj také tri malé pozitíva, ktoré stále môžeme ukazovať a možno je to taká nádej, že tie veci sa môžu stabilizovať v najbližšom období a už také výrazné šoky nás nemusia nutne čakať v tomto roku. No ale videli ste aj to počasie, ktoré je vonku, o ktorom hovoril aj pán guvernér, takže zatiaľ musíme ešte počkať pár mesiacov, aby sme si boli istí, že tie prvé pozitívne znaky nebudú len takými fatamorgánami, ale naozaj trvalo trošku zlepšia ten ekonomický výhľad na Slovensku v najbližších mesiacoch. Takže v zásade taká tá prvá pozitívna lastovička je v tom, že exportu sa celkom darí na Slovensku a ten zahraničný dopyt po našich výrobkoch je relatívne silný, silnejší ako sme čakali v minulosti a súvisí to z časti aj s tým, že v minulosti sme mali problémy

s dodávkami súčiastok aj v automobilovom priemysle a teraz sa to trošku zlepšuje a zatiaľ teda nevyzerá to na nejakú veľkú recesiú v krajinách našich obchodných partnerov, takže v zásade sa zdá, že ten výhľad by mohol byť o čosi lepší, než sme čakali.

Čo sa týka výmenného kurzu a ceny ropy, tak tam zatiaľ nie sú nejaké zásadné zmeny, ani pri úrokových sadzbách, ale rovno preskočím na druhé pozitívum, ktoré vidíme, že - ak porovnáme ceny komodít na trhoch s tým, čo sme videli v januári 2022, tak pozitívne je, že takmer väčšina je naľavo od nuly, to znamená, že vidíme tam poklesy za posledné obdobie a to znamená, že očakávame, že postupne sa to prejaví aj v tých cenách, ktoré my vidíme v obchodoch. Zatiaľ to je len na komoditných trhoch, potom sa to postupne prejaví vo veľkoobchode, priemysle a neskôr samozrejme aj v našich - v cenách v obchodoch. A to isté platí aj pre energetické komodity. Keď sa pozriete na to, kde je teraz veľkoobchodná cena plynu a elektriny s tým, čo sme čakali v zimnej prognóze, to sú tie červené, tak momentálne tie modré čiary sú výrazne pod tým, takže zdá sa, že nebudeme musieť tak silno ani dobiehať potom s regulovanými cenami tie trhovú cenu, ale ešte stále máme pred sebou kus cesty. Inflácia vrcholí, ale musíme objektívne priznať, že trošku hľadáme ten vrchol dlhšie než sme čakali, ale zatiaľ môžeme vidieť, ktoré faktory k tomu prispievali v posledných číslach. Najviac sú to predovšetkým potraviny napriek tomu, že ceny komodít a potravín sú výrazne nižšie ako pred pár mesiacmi, zatiaľ v obchodoch to nevidíme, býva to niekoľko mesiacov, pol roka, takže z tohto titulu nás to ešte len čaká. A tak isto niektoré administratívne ceny išli výrazne vyššie než sme čakali, to znamená, že aj samozrejme mestá a obce aktualizovali niektoré poplatky, cenníky výraznejšie než sme čakali. Ale teda ak máme hovoriť o tom, že čo by to mohlo znamenať, ten graf, ktorý som ukazoval, že väčšina komodít je výrazne nižšie ako v januári 2022, tak to môžete vidieť na tom grafe úplne vpravo, kde naozaj čakáme, že tak ako sme rýchlo stúpali s inflačnými cenami, by sme mohli aj rýchlo klesať a vidíme, že ku koncu roka by sme sa mohli dostať naozaj na

nižšie jednociferné hodnoty, čo by bol teda relatívne dobrý vývoj pre občanov. To neznamena, že nebude zdražovanie, tu len hovoríme o tom, že to tempo zdražovania sa výrazne zníži z dvojciferných hodnôt na nižšie jednociferné. Pozerali sme sa aj na to, do akej miery vplýva na cenový vývoj zníženie DPH - v tomto prípade na gastro a šport, čo sme videli, keď sa sústredíte na ten graf vľavo a začnete typovať, ktorá krajina znížila DPH od januára na tieto tovary a služby, tak možno na konci vidíte nejaké Írsko, Cyprus, Malta s najnižším rastom, že to teoreticky sa mohlo stať v týchto krajinách napriek tomu, že išlo DPH nižšie, ceny na Slovensku v týchto sektoroch rástli a to druhým najväčším tempom v EU a keď to očistíme o ten rast, to je ten pravý graf, tak vidíte, že v zásade všetok, to zníženie išlo do zisku firiem a vôbec sa to neodzrkadlilo v spotrebiteľských cenách a nepomohlo to spotrebiteľom, čo neukazujeme preto, lebo je to niečo nečakané a prekvapujúce. V zásade väčšinou sa toto stane, keď argumentujeme, že treba znižovať DPH pre vybrané tovary a služby tak väčšinou je to opatrenie v prospech tých predávajúcich a menej v prospech kupujúcich a preto nejaké výrazné efekty pre spotrebu tam nemôžeme očakávať.

Ako vidíme ten vývoj inflačný - o čosi sme zvýšili infláciu na tento rok, ale naozaj oproti tým predchádzajúcim revíziám je to menšie číslo. Do budúcnosti ten vývoj je ovplyvnený len tým, že trošku sme upravili regulované ceny od januára 2024 a 2025. O čosi menej očakávame budúci rok a o čosi viac ten rok neskôr, ale v zásade to priemerné zdražovanie za to obdobie sa výrazne nezmenilo.

Takže stále očakávame hospodársky rast nad 1 % v tomto roku, išli sme dole o tri desatiny, ale zas naopak v roku 2024 o čosi viacej, takže veľmi ťažko aj rozlíšiť tie trendy, ktoré sme ukazovali v zime a čo ukazujeme teraz. Pán guvernér už spomínal eurofondy – tam v zásade platí, že nedokážete urobiť takú nepriaznivú prognózu čerpania eurofondov, ktorá by sa nedala ešte podliezť skutočným vývojom a presne na toto sme sa pozerali aj na základe projektov, takže ak by ste chceli jedno číslo, ktoré to ukazuje, tak v zásade celkové priemerné

čerpanie v tom treťom programovom období trvá asi dvojnásobne dlhšie ako je plán v doprave, takže keď vám niekto povie za aký časový úsek postaví niečo, tak dajte krát 2 a to bude niečo realistickejšie.

Spotrebiteľský dopyt – tam sme mali pozitívne prekvapenie koncom roka, vidíte tam na ľavej strane taký zub, ale samozrejme to, čo vidíme na pravej strane, že to nebolo tým, že ľudia mali viac peňazí, ale bolo to tým, že miera úspor išla dole a vzhľadom na to, že sa už vyčerpal ten priestor vynútených úspor z pandemického obdobia, tak do budúcnosti nemôžeme čakať, že miera úspor pôjde ešte nižšie a bude podporovať spotrebu, aj preto sa spoliehame s hospodárskym rastom viacej teda na ten zahraničný dopyt.

A čo je posledná dobrá správa, a to sa týka najmä teda trhu práce, že napriek tým ťažkostiam, ktoré vidíme, zamestnanosť stále rastie. Aj v roku 2023 očakávame pol percenta a dobrá správa je aj to, že čakáme síce dvojcifernú infláciu, ale zatiaľ aj mzdový nárast je niekde okolo tých dvojciferných hodnôt v priemere, čo znamená, že ľudia by v tom reálnom vyjadrení z hľadiska ich kúpyschopnosti by už nemali tak tratiť ako v minulom roku.

A fiškálny výhľad už pán guvernér spomínal, takže určite z hľadiska malej a otvorenej ekonomiky ísť do turbulentných časov na finančných trhoch, ktoré môžu nastať s vysokým deficitom, nie je úplne najlepší nápad, takže čakáme deficity nad 6 % HDP v budúcnosti, takže akákoľvek vláda príde po jeseni, tak bude musieť s tým niečo urobiť, takže toľko asi z mojej strany a ja len kliknem naspäť na tie hlavné čísla, aby ste to mali jednoduchšie pri otázkach, ďakujem pekne.

Peter Majer, hovorca NBS

Ďakujem pekne aj ja a dodám, že samotnú prezentáciu aj dokument už nájdete na našom webe www.nbs.sk a teraz je priestor pre vaše otázky, nech sa páči, kto je prvý?

Mário Blaščák, Hospodárske noviny

Ja by som sa chcel spýtať na to, aké je riziko kontaminácie súvisiace s vývojom na finančných trhoch a v bankovom sektore v Európe po tom, čo sa tá vlna tých krachov z Ameriky preliala do Európy, aj keď to sú teda zrejme iné ako keby dôvody. Ale aké je riziko toho, že by došlo k spomaleniu globálneho dopytu a globálneho rastu práve v dôsledku nejakej blížiacej sa možnože vlny krachov v bankovom sektore?

Peter Kažimír, guvernér NBS

No, myslím si, že ten záver otázky ste zdramatizovali, ani ho nebudem opakovať, dobre, aby som sa k tomu náhodou neprihlásil. V prvom rade si myslím, že je úplne zjavné, že v Európe, minimálne v Európe, sme od roku 2008 – 2009 urobili kus roboty a že rozhodnutie, ktoré malo síce aj obrovské politické náklady v niektorých krajinách, teraz myslím rozhodnutie ohľadom vzniku Bankovej únie, ktorá síce nie je dokončená, ale má svoje podstatné znaky a jej materializáciou je napríklad fungovanie SSM ako keby proste superdohľadu systémových bánk v Európe z Frankfurtu, z ECB, že toto všetko malo obrovský význam – o tom podľa mňa niet pochyb. Myslím si, že dokonca aj ponosy mnohých bankárov a predstaviteľov finančných trhov na to, že príliš regulujeme sa teraz proste, tento fakt sa stal proste hodnotou, ktorá nás môže do veľkej miery ochrániť pred pohybmi a otrasmi na finančných trhoch. To, čo reálne vnímame – situácia je naozaj taká, že ju musíme veľmi prísne monitorovať a čo reálne vnímame – je pokles akéhosi apetítu finančných trhov dodávať, poskytovať bankám regulatórny kapitál, čo má priamy súvis potom samozrejme so schopnosťou bánk v dostatočnom objeme poskytovať úvery ekonomikám eurozóny. A toto je proste fakt, ktorý má súvis aj s našim primárnym mandátom - a teraz mám na mysli boj s vysokou infláciou, ale samozrejme to má súvis s ekonomickým rastom a s kondíciou ekonomiky ako takej. Ja vás môžem len ubezpečiť, že – začnem na Slovensku – že slovenské banky sú vo veľmi dobrom stave, že majú výbornú

kapitálovú primeranosť, v číslach proste patria medzi rekordmanov v eurozóne ako takej. Kapitálová vybavenosť našich bánk je lepšia ako pred pandémiou, čo by sa niekomu možno mohlo zdať ako paradox, ale je tomu tak. Treba povedať, že sme v úzkom kontakte s manažmentami našich komerčných bánk a poznáme aj niektoré ich zámery napríklad, ktoré sa týkajú distribúcie ich zisku. Asi viete, že posledné roky naše banky zaznamenávali vlastne historické rekordy aj ziskov, hlavne po zrušení bankového odvodu a treba povedať, že s tou ziskovosťou zatiaľ narábajú veľmi, veľmi zodpovedne, pretože napríklad aj dnes väčšina bánk, pokiaľ viem, neuvažuje o redistribúcii tohto zisku, ale uvažuje o tom, že posilní si likviditu a ďalej proste ten kapitál, ktorý je prejavom, takým vonkajším, sebavedomia toho, že sú zdravé. Treba uviesť, že v zložitých časoch pandémie, keď sme v podstate stratili ako keby schopnosť navigácie a informácie vďaka moratóriu na splátky, takže stratili sme schopnosť vlastne reagovať na okamžitú skutočnosť, tak napriek tomu banky veľmi zodpovedne tvorili opravné položky. Takže to je podľa mňa dôkaz toho, že na Slovensku, ale aj v európskych bankách vďaka regulácii posledného desaťročia nenájdete alebo nájdete minimum kostlivcov – o tom som presvedčený. Takže, situácia samozrejme je zložitá z toho pohľadu, že to, čo sa možno pred desiatimi rokmi mohlo zdať ako moderné a bezpečné, sa môže z pohľadu dnešných neistôt, ktoré život proste prináša, ako riskantné a zastaralé, mám na mysli modely fungovania bánk, napríklad. Takže, my musíme veľmi dôsledne monitorovať situáciu, môžem prehlásiť za ECB, že sme pripravení konať a podniknúť akékoľvek kroky, ktoré budú potrebné na zabezpečenie či cenovej alebo finančnej stability v eurozóne – na to máme svoje možnosti a nástroje, ja som len rád, že zatiaľ sme ich proste nemuseli žiadnym spôsobom použiť. A ešte snád' jedna poznámka, ja len dúfam, že v tejto situácii – a to sa týka teda slovenského priestoru – prestanú našich politikov páliť prsty a nebudú sa hrať so zápalkami a nebudú chcieť opätovne zavádzať bankový odvod, v tejto situácii by to asi nebol najlepší nápad.

Eudovít Ódor, viceguvernér NBS

Prepáčte, ja len krátko dodám, že situáciu samozrejme nezľahčujeme, sledujeme do akej miery tie turbulencie môžu mať vplyv – nepriamy vplyv – lebo ako hovoril pán guvernér, priamy vplyv nehrozí zatiaľ, nikde v Európe nevidíme nejakú reťazovú reakciu, takže to, čo môžeme vidieť napríklad na tej pravej strane, že napriek tomu, že relatívne výraznejšie sa zmenili sadzby smerom dole, čo očakáva trh od centrálnych bánk, že čo spravia, tak išli hore rizikové prirážky aj kvôli tomu, aká je situácia a na tej pravej strane vidíte, že zatiaľ sa to ako keby vykompenzovalo, že čaká sa, že centrálna banka pôjde trochu menej hore so sadzbami a na druhej strane rizikové prirážky sú vyššie, takže tie dlhšie sadzby sú v zásade tam, kde sme čakali aj predtým, takže ak nebudú ďalšie negatívne efekty na riziká, lebo samozrejme od štátneho rizika sa odvíja aj riziko bánk aj všetkého, tak z tohto titulu by nemuseli byť ďalšie negatívne správy pre vývoj, ale sledujeme to, lebo dôležité je pre nás samozrejme aj to, do akej miery tá menová politika v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj reálnu ekonomiku, takže je to jeden z parametrov, ktorý intenzívne sledujeme pri akejkoľvek proste bankovej turbulencii alebo takýchto vplyvoch. Takže to som len chcel ilustrovať trochu aj jedným grafom. Ďakujem.

Vladimír Amrich, RTVS

Dobrý deň, ak dovoľíte, zostal by som pri tom domácom bankovom sektore. Včera rokovala zrejme Banková rada, možnože do akej miery ste sa zaoberali týmito makroprudenciálnymi otázkami? V eurozóne vidíme - vo februári myslím boli tieto posledné čísla – rekordný odliv vkladov, to bolo ešte pred tými turbulenciami v Spojených štátoch, na Slovensku v absolútnych číslach tie vklady stagnujú, v medziročnom porovnaní zrejme trochu klesajú, pravdepodobne sa to dá vysvetliť asi tou makroekonomickou situáciou, to čo ste ukazovali pokles reálnych príjmov, nízka miera úspor. Predsa len – možnože aké vidíte riziká čo sa týka tejto situácie s vkladmi pre menšie banky, ktoré možnože majú

agresívnejšie obchodné modely, majú možnože ťažší prístup ku kapitálu, možnože nižšiu ziskovosť. Sú tam nejaké riziká?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Možno začnem všeobecnou vetou, že ako viete, ráno sa zobudíte, vyjdete na ulicu a je riziko, či sa vrátite zdravý domov. Riziko existuje vždy a všade, ale zopakujem len jednu vec, že my sme sa naozaj zaoberali aj makroprudenciálnou politikou, resp. nastavením nástrojov aj na včerajšej Bankovej rade, ale ak si všímate parameter poklesu úspor na Slovensku, tak ten naozaj nemá žiadny súvis s nejakým znepokojením obyvateľstva, žiadne náznaky výberu v panike na Slovensku neexistujú, za čo bud'me vďační, a tu zohrávajú aj médiá obrovskú a významnú úlohu. Pokles úspor súvisí priamo proste s vysokou úrovňou inflácie, ktorá je v tomto našom prostredí už príliš dlho, takže vnímame to tak, že to, čo si ľudia nasporili, aj dokonca vynútene počas pandémie, keď nemohli míňať svoje prostriedky, tak tieto úspory sú proste preč, Slovensko patrí k tým krajinám, patrí medzi najnižšie z hľadiska sporivosti a to proste vyplýva z hľadiska proste schopnosti dosahovania našich príjmov našich domácností. Takže, áno - a vlastne prognóza, ktorú sme vám pred chvíľou prezentovali, je toto jeden z dôvodov, kľúčových dôvodov, čo si myslíme, že domáca spotreba sa ochladí, pretože už nie je z čoho ju ďalej proste ako dotovať, tie úspory sú preč a z tohto pohľadu musíme vyhrať – a to už je naša úloha – vyhrať náš súboj s vysokou infláciou, aby sa mohli z toho domácnosti otriast', nastane asi isté obdobie sporivosti a následne ochota zase spotrebúvať. Ak sa vraciame k bankám, asi si pamätáte naše minuloročné súboje, ale to sú virtuálne súboje vlastne s prostredím vysokého úverovania, naozaj naša krajina patrila k rekordmanom z hľadiska objemu úverov, hlavne úverov na bývanie, čo sme vnímali ako riziko už vtedy a reagovali sme na to nástrojmi makroprudenciálnej politiky, ktoré neboli vždycky, by som povedal, populárne, pretože znamenali istým spôsobom ako keby obmedzovanie prístupu istých domácností, hlavne nízkopríjmových k cudzím zdrojom. No

a máme pocit, že takéto správanie sa nám dnes opláca, pretože ak dochádzame k obratu finančného cyklu a to jednoznačne k tomuto prichádza, dochádza k medziročnému poklesu objemu úverov, mali sme dvojciferný rast úverov, teraz budeme radi ak budeme na úrovni možno celoročnom, na úrovni 2 – 3 % z hľadiska rastu, medziročného rastu úverov, tak v tomto období je samozrejme dobre, ak banky majú čo najmenej rizikových klientov a o to sme sa v minulosti proste jednoznačne snažili. Opakujem, kapitálová primeranosť našich bánk je dostatočná na to, aby mohla napríklad aj tie najohrozenejšie skupiny vyriešiť v rámci opravných položiek, ak to bude nevyhnutné.

Eudovít Ódor, viceguvernér NBS

Ja opäť len jednu vetu dodávam, že veľmi dôležité je, že v mnohých krajinách, aj napríklad v Amerike, sme videli, že tá panika sa šíri preto, lebo napríklad v tom prípade jednej banky tam bolo veľmi veľa vkladov nepoistených a toto museli riešiť. U nás, v našom bankovom sektore prevažná väčšina vkladov je poistených, to znamená, že pod tou hranicou 100 tis. euro, a preto ani nie je dôvod nejakým spôsobom očakávať, že ľudia by sa báli o to, že prídu o svoje peniaze a toto výrazne brzdí akúkoľvek paniku, ktorá by mohla vzniknúť na trhu. Takže to je obrovský rozdiel oproti tomu, čo sme videli v Spojených štátoch.

Vladimír Amrich, RTVS

Ak dovoľíte, pán guvernér, vy ste vo svojom úvodnom slove spomínali zraniteľné skupiny a teda nejakú adresnejšiu pomoc, zmenu čo sa týka toho prístupu k možnože regulovaniu cien energií. Ako možnože v tomto kontexte vnímate aj včerajšie rozhodnutie vlády predĺžiť ten všeobecný hospodársky záujem, tú silovú elektrinu na rok 2024 vlastne ponechať na nezmenených úrovniach. Je takéto rozhodnutie správne, resp. keby ste možnože trošička viacej, konkrétnejšie popisali ako poraziť tú zotrvačnosť tej energetickej inflácie, ako nejak adresnejšie a v úvodzovkách „lacnejšie“ pomôcť tomu obyvateľstvu.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ja by som bol zástancom zdravého rozumu a zdravý rozum hovorí, proste jednu vec, že mali by sme ísť cestou najlepšej praxe. Lebo naozaj v Európe, bohužiaľ z tohto pohľadu – pamätáte si moju trvalú kritiku Európskej komisie, podľa mňa je malá koordinácia týchto opatrení na európskej úrovni, ale dnes už existujú proste konkrétne príklady ako to robili v Nemecku, ako to robili v Holandsku, ako to robia v Belgicku, vo Francúzsku a vieme si z toho proste zobrať príklad, takže ja by som naozaj na mieste mojich bývalých kolegov nevymýšľal koleso a išiel by som tou cestou, ktorá sa ukazuje ako najúspešnejšia. Z tohto pohľadu nechcem hodnotiť včerajšie rozhodnutie, my ho nemáme ešte premietnuté do našich analýz. My sme vychádzali v našej prognóze z ako keby polovičného objemu, ak povieme, že tohtoročné opatrenia budú stáť 2 mld., tak predpokladali sme v našej prognóze, že budúročné opatrenia na ochranu domácnosti z pohľadu vysokých cien energií by mohli stáť 1 mld., čiže ja neviem koľko nakoniec ten účet bude stáť podľa včerajšieho rozhodnutia, ale išli by sme po adresnosti, to znamená, aby nie všetci mali takéto proste výhody, nie aj vysokopříjmoví, ale tí, ktorí to naozaj proste potrebujú a bolo by dobre zakomponovať zrejme do takýchto opatrení aj prvok šetrenia, ktorý kedysi sa tu takisto objavoval ako v nejakých debatách, aby proste naše domácnosti a každý, kto v podstate má mať benefit z verejných financií, lebo je to proste dotácia, mal aj snahu šetriť, či už šetriť životné prostredie alebo šetriť verejnú kasu. Tak to asi by to malo byť. Ale v prvom rade si myslím, že toto opatrenie čo sa týka regulácie cien energií na budúci rok bude konfrontované s novou vládnu väčšinou, ktorá vzíde z parlamentných volieb a ktorá bude musieť potom samozrejme to svoje rozhodnutie pretaviť aj do návrhu rozpočtu, ktorý budú prijímaný na prelome tohto a budúceho roku.

Redaktor, agentúra Bloomberg

Pán guvernér, mal by som na vás zopár otázok ohľadne menovej politiky ECB. Finančné trhy momentálne v podstate už neočakávajú takú vysokú terminal rate ako nedávno, aký je váš pohľad na túto otázku, či je možné alebo pravdepodobné, že ECB nebude musieť zvyšovať tie sadzby vzhľadom na to dianie v ostatných týždňoch tak vysoko ako sa to zdalo.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Poznáte vyjadrenia aj mojich kolegov, aj prezidentky Lagard, my sme sa jednoznačne rozhodli, že nebudeme proste prognózovať a nebudeme dávať žiadne návody o tom, ako sa rozhodneme v máji budúceho roku, ale pravdou je – poviem vám svoj osobný názor – pretože máme tu nejaký základný scenár, ktorý sme prezentovali len minulý týždeň a podľa tohto scenára si myslím, že inflácia, s ktorou proste pracujeme, je príliš vysoká a príliš, je tu s nami príliš dlho. A je tu ešte proste faktor jadrovej inflácie, ktorá je také niečo ako tá neviditeľná časť ľadovca a o to je proste nebezpečnejšia, ktorá má tendenciu rásť dokonca. Takže máme tu headlinové čísla, ktoré možno aj z hľadiska – poznáte dôvody, hovoríme o bázičkom efekte, zrejme tam dôjde k jednoznačnému poklesu v druhej časti tohto roku, ale my toho vieme relatívne málo o jadrovej inflácii a tento druh inflácie pre nás bude vodítkom pri najbližších rozhodnutiach. Osobne si myslím, že ak sa zásadným spôsobom neodkloníme od základného scenáru, ktorý sme prezentovali, tak by sme - nemali by sme poľaviť, to znamená, myslím si že by sme mali pokračovať vo zvyšovaní sadzieb, možno pomalším tempom, ale mali by sme pokračovať. Do veľkej miery ale je pred nami ešte jeden celý mesiac a tá situácia je veľmi hektická a my sa budeme rozhodovať na základe naozaj aktuálnych dát zo začiatku mája tohto roku a naozaj budeme do veľkej miery musieť brať do úvahy aj situáciu na finančných trhoch z pohľadu toho, čo som tu už hovoril - ochoty vlastne trhov financovať banky a poskytovať im dostatok proste regulátorneho kapitálu na to, aby mohli poskytovať úvery, pretože to je proste ďalší kanál, ktorý môže jednoznačne ochladzovať ekonomiku a tým pádom

tlačiť ako keby proti inflačným tlakom a tým pádom ako keby kompenzovať časť nášho úsilia cez rast sadziieb.

Redaktor, agentúra Bloomberg

Ešte doplním otázku, teda že či vidíte nejaké náznaky, že to tempo úverovania by mohlo nejakým spôsobom byť spomalené alebo prispieť k spomaleniu rastu v eurozóne, že či sú tam nejaké náznaky a či to je podľa vás nejakým spôsobom reálny scenár.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Sú tu, podľa mňa existuje tu dnes úplne reálne riziko, že sa tak v najbližších štvrt'rokoch bude diať. A tak isto chcem povedať, že z hľadiska, viete ako – každý scenár má svoje proste riziká, takže tu chcem povedať, že ja vnímam riziká hlavne z pohľadu inflácie naklonené jednoznačne nahor. A to už, či už hovoríme o cenách energií alebo raste miezd alebo o ochote alebo neochote znižovať marže v niektorých sektoroch, to sú všetko proste zdroje rizík pre dlhšie obdobie inflačných tlakov ako sme si pôvodne mysleli.

Vladimír Amrich, RTVS

Dobrý deň, ešte raz, ak dovoľíte ešte jedna otázka na aktuálne hospodárske politiky, čo sa vlády týka - to stropovanie cien niektorých vybraných potravín – možnože aké ekonomické efekty očakávate? Videli sme teda aj z vašej prezentácie, pán viceguvernér, že to zníženie DPH veľký osôh neprinieslo čo sa týka znižovania cien, toto zastropovanie potravín – máte už nejakým spôsobom premyslené, zanalyzované?

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Zatiaľ samozrejme že sme tú prognózu robili ešte pred tým, než tieto snahy boli konkrétne, ale na druhej strane platí aj to, že ide o vybrané typy produktov, to

neznamená, že sa zastropujú všetky potraviny a vieme samozrejme, že ten podnikateľský sektor to nerobí s cieľom prísť o veľkú časť svojho zisku, takže ja osobne očakávam, že niektoré tie veci budú kompenzované zase v iných položkách, ale to čo je pozitívne je, že teraz tá situácia na medzinárodných trhoch je veľmi dobrá z hľadiska cien komodít, a preto čakáme, že ceny potravín prestanú ísť takým silným tempom nahor ako doteraz, ale toto opatrenie zatiaľ sa mi nezdá, že by bolo niečo, čo by výrazne muselo prekresliť naše prognózy do budúcnosti, takže beriem to skôr ako možno ako nejaké rozhodnutie pomôcť pri istých tovaroch, ale nebude to mať nejaký zásadný vplyv na celú infláciu. Uvidíme, keď budeme mať viacej dát, tak samozrejme to budeme bližšie analyzovať.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ešte by som snád' dodal toľko, že samozrejme potraviny sú veľmi neistou položkou v celom proste tom inflačnom príbehu posledných dvoch rokov, ale my tu máme taký zdroj aj tej jadrovej inflácie v službách, to je úplne jednoznačné, že rast cien v službách je faktorom, ktorý tlačí inflačné čísla smerom nahor, tu sa do veľkej miery spoliehame tak isto na v podstate pokles domácej spotreby, na pokles schopnosti domácností takéto služby ďalej nakupovať a tým snád' aj presvedčiť ich poskytovateľov, že budú musieť v istom momente klesnúť ceny týchto služieb. Vo všeobecnosti si myslím, že sme obaja zástancovia protrhových opatrení, ale protrhové opatrenia majú aj svoju zodpovednostnú časť, to znamená – myslím si, žeby bolo veľmi dobré verejne komunikovať konkrétne čísla, konkrétne nárasty cien v jednotlivých sektoroch, pohyb ziskových marží v týchto oblastiach a v podstate vytvárať ako keby verejný tlak, vždycky lepšie je opatrenie, ktoré je pripravené a ktoré nikdy nemusíte použiť ako také, ktoré niekedy sa ťažkopádne dá na papier a nemusí úplne fungovať tak ako sme si pôvodne mysleli.

Mário Blaščák, Hospodárske noviny

Nedávno vyšla štatistika, v ktorej Slovensko vychádza veľmi nelichotivo na predposlednom mieste, je to pohľad na HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily. Horší od nás sú už iba Bulhari podľa tejto štatistiky. Vláda na to reagovala takým čiastočným ako keby spochybnením tej metodológie, no a my máme teraz pred sebou tie čísla, ktoré podľa prognózy Národnej banky je rast v 2023 1,3 %, v ďalšom roku 3,2%, 3,0%, to sú tie najnovšie vaše čísla. Koľko nám bude trvať, aby sme dobehli priemer, koľko desaťročí alebo storočí?

Eudovít Ódor, viceguvernér NBS

Musím povedať, že my už dlhšiu dobu v tých našich materiáloch hovoríme o tom, že sú tam nejaké odlišnosti v zaznamenávaní niektorých cien, a preto netreba brať úplne vážne tie medzinárodné porovnania, to je a), ale keď povieme a) treba povedať aj b), že aj keď očistíme, urobíme všetko čo sa dá, tak naozaj to tempo dobiehania je oveľa, oveľa menšie než bolo voľakedy a to sa nedá nahradiť len štatistikami, to znamená, že naozaj Slovensko potrebuje výrazné zmeny v tých oblastiach, ktoré by mohli tú ekonomiku najviac potiahnuť a položiť základy pre nejakú inovačnú ekonomiku. Hovoríme o tom už možno aj dve desaťročia. Takže keď hovoríme, že kedy dobehneme západ, tak ak oni nepôjdu proti nám veľmi výrazne, tak určite to potrvá ešte niekoľko desaťročí pri tom tempe, aj keď to očistíme vlastne o tie štatistické nezrovnalosti. Slovensko jednoducho potrebuje iný model dobiehania.

Peter Majer, hovorca NBS

Ďakujem pekne, to bolo od nás všetko, ďakujeme, že ste prišli a prajeme príjemný deň.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ďakujeme.